

Zpráva ze zahraniční cesty

ENACA meeting – Evropská síť příslušných orgánů v architektuře

Kdy: **28. března 2014**

Kde: **Budapešť, Maďarsko**

Organizátor: **sídlo Maďarské komory architektů (MEK), Ötpacsirta u.2. – 1088 Budapest**

Účastníci ze států: Belgie, Dánsko, Estonsko, Chorvatsko, Irsko, Litva, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemí, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Slovensko, Španělsko, UK.

Hosté: Ian Pritchard (generální sekretář ACE), Zuzana Rašková (národní koordinátorka uznávání kvalifikací z MŠMT ČR), Eva Palmer (národní koordinátorka Maďarska)

Jednání zahájila šéfka ENACA Olga Miháliková (Slovenská komora architektů), proběhla "Tour de table".

Evropská směrnice o uznávání kvalifikací č. 2013/55/EU (PQD13) vstoupila v platnost v lednu 2014, implementační doba jsou dva roky. V úředním věstníku EU byla směrnice uveřejněna dne 28. 12. 2013, lhůta běží od 17. 1. 2014 - doba dva roky, tedy do 17. 1. 2016. Nová směrnice upravuje a mění **směrnici č. 2005/36/EC (PQD05)**, která nahradila tzv. Architects Directive v roce 1985. Účelem směrnice je upravit způsob, kterým členské státy uznávají kvalifikace a usnadnit a podpořit profesní mobilitu. Vývoj a růst jednotného trhu je současnou hnací silou EU. Součástí směrnice jsou sektorální profese, které využívají automatického uznávání. K těmto profesím vedle zdravotnických povolání patří také profese architekt.

PQD stanovuje minimální standard pro odbornou přípravu architektů a uznávání mezi státy EU. Stanovený standard byl uznán jako minimální společný jmenovatel od roku 1985. ACE (Evropská rada architektů) je aktivně nasazena v procesu vyjednávání konečného znění směrnice PQD13, která obsahuje nespočet změn oproti své původní PQD05.

Notifikace diplomů v architektuře – heslo „lhůty zkrátit, procesy zjednodušit a náklady snížit“ chce Komise aplikovat také na proces notifikací. Ve svém návrhu tento zdouhavý proces chce zkrátit zrušením tzv. „Podskupiny pro diplomy v architektuře“ či případně nahradit Podskupinu „Skupinou expertů pro architekturu“, která by byla pro EU finančně méně náročná a kde není k našemu překvapení přesně znám způsob výběr expertů. Návrhem Komise byli členové ENACA. Tento návrh vznikl nedorozuměním a nebyl státy přijat. ENACA neusilovala o svou účast ve skupině expertů, pouze Komisi poslala dopis, ve kterém nabízela pomoc se směrnicí jako takovou. Kladným výsledkem této mýlky je fakt, že ENACu znají všichni národní koordinátoři států EU.

Každopádně na návrh Komise zrušit Podskupinu odeslala ČKA stanovisko sepsané panem profesorem Ladislavem Lábusem prostřednictvím národního koordinátora paní Zuzany Navrátilové z MŠMT. Ve stanovisku se mimo jiné uvádí, že ČKA podporuje zachování stávajícího systému „Podskupiny“ a pokud by se mělo něco měnit, tak rozhodně požaduje ČKA tu formu, kdy má každá členská země svého zástupce – experta, zastupujícího uznávací orgán v jednotlivých zemích. Uznávací orgán za ČR v případě povolání „architekt“ je ČKA.

Ve věci Skupiny expertů, kterou Komise neakceptovala, byla přijata výjimka pouze u architektů, kdy Komise bude diplomy konzultovat s příslušným členským státem. Není ale nyní ještě znám proces.

Budoucnost vidí Evropská komise v **systému IMI** (Internal Market Information System), do kterého vložila již nemalé prostředky. Systém byl vytvořen pro komunikaci správních orgánů členských států EU. Skládá se z modulů, do kterého mají příslušné organizace přístup. V případě notifikací to jsou univerzity, které se musí zaregistrovat do systému a skrze IMI budou vkládat své žádosti ve spolupráci s MŠMT (Ministerstvo školství a tělovýchovy ČR). Nicméně, univerzity s notifikacemi budou muset počkat, modul je sice hotov, ale není vyřešena část registrace (čeká se na konsolidované verze příloh). Přílohy směrnice měly členské státy zaktualizovat. Vzhledem k tomu, že dochází k stálé modifikaci příloh, ve kterých se každý ztrácí, Komise vytvoří nový finální seznam.

Transparence, článek č. 59 ve změnové směrnici 2013/55/EU – důvodem proč vznikla potřeba transparentnosti (deregulace) profesí je spojena s finanční krizí. Evropská Komise chce zpřístupnit vstup do povolání v co nejširší míře (zaměstnanost), odstranit příhraniční bariéry výkonu profese, zjednodušit systém uznávání kvalifikací, zjednodušit administrativní bariéry a snížit náklady s tím vším spojené.

Regulovaným povoláním nebo činností se rozumí takové povolání nebo činnost, pro jejichž výkon jsou právními předpisy členského státu EU předepsány určité požadavky, bez jejichž splnění nemůže osoba toto povolání či činnost vykonávat.

Proces transparence je ve dvou krocích a je časově striktně stanoven.

A. Mapování regulovaných profesí – členské státy předávají informace do evropské databáze.

B. Screening regulovaných profesí – provádět se bude ve dvou klastrech, do prvního klastru je zařazena výstavba.

V kroku B mají proběhnout jednání na bilaterální bázi – národní koordinátor (v ČR MŠMT) a uznávací orgán dané profese. Z důvodu velkého množství regulovaných profesí a vzhledem k plánovaným třem jednáním v rámci klastru se Komise rozhodla provést výběr profesí, jejichž deregulace by výrazně přispěla k splnění úkolu. V den jednání ENACA ještě nebylo známo, které profese splňují kritéria Komise.

Členské státy počátkem ledna 2014 mají důležitý a nelehký úkol spojený s transpozicí změnové směrnice PQD, přesto se Komise rozhodla zahájit současně také náročný projekt deregulací (transparence). Při této příležitosti není od věci zmínit, že se změnilo složení DG MARKT při Evropské komisi. Pana Jürgen Tiedjeho vystřídal Martin Frohn (E4 - Free movement of professionals); noví lidé, nové priority.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT - národní koordinátor uznávání kvalifikací v ČR) založilo pro účely implementace směrnice 2013/55/EC pracovní skupinu, která se skládá ze zástupců profesí v ČR. ČKA, jako jedna z členů se zúčastnila prvního jednání skupiny v únoru 2014, kde byli účastníci seznámeni s harmonogramem akcí.

Profesní karta (EPC – European Professional Card) – je institut vytvořený Komisí za účelem snadnější procedury uznávání odborné kvalifikace. Jedná se o dobrovolný elektronický certifikát, který již stejně každý uznávací orgán (povolání architekt) v EU vydává. V původním návrhu byla i čipová karta. ENACA členové zatím nevidí důvod vytvoření EPC pro architektky.

Odborná příprava architektů – v původní směrnice PQD05 bylo stanoven minimální standard pro odbornou přípravu architektů na 4 roky bez podmínky splnit odbornou praxi (tzv. model 4+0). Tato podmínka už dávno nereflktuje požadavky v Evropě. ACE usilovalo o model 5+3, nicméně platná

směrnice uvádí dvě formy a to 4+2 nebo 5+0. Tzn. 4 roky školy a 2 roky praxe nebo 5 let školy, bez praxe.

Vyvstává plno otázek:

Např. Jak s EU architektem u nás, který má 5+0 nebo 4+2? ČKA má model 5 či 6+3.

Praxi je možno získat v zahraničí – tzn. i z USA, Japonska, Indie,...?

Jak s non-EU architekty (mimo EU)?

Jak s architekty ze zemí, kde není profese regulována (Skandinávské země, Estonsko,...)?

Implementace směrnice je v začátcích, záleží velmi na překladu (originál ve francouzštině).

Margaret Hynds O'Flanagan (RIAI) vytvořila dotazník krátce před konáním jednání ENACA, jehož výsledky v Budapešti prezentovala. Finální verze odpovědí **dotazníku** bude k dispozici koncem dubna 2014. Týkal se základních informací zahrnující délku studia, délku praxe, dohled nad prací, atd.

Výsledky:

- 5 a 6 let vysokoškolského studia označila většina respondentů
- povinnou praxi rovněž potvrdila většina
- architekt je v době praxe honorován – normal rate 60%, reduced rate 20%
- odborná praxe pod dohledem (supervised) – ano 90%
- architekt, který provádí dohled nad prací je schvalován – ne 70%, ano 25%
- činnost architekta provádějícího dohled je monitorována – ne 80%
- obsah praxe předepsán – ano 90%, ne 8%
- odborná praxe před ukončením VŠ – ne 80%, ano 12%
- obavy z implementace směrnice – třetí země; odborná praxe; důraz Komise na CPD (celoživotní vzdělávání);...
- sankce, pokud není splněno CPD – ano 60%, ne 38%

...

Website – na závěr jednání proběhla diskuze k nové webové prezentaci ENACA. Co by měl web obsahovat, náplň veřejné a privátní části. Nyní je web na adrese www.enaca.sk spravován Slovenskou komorou architektů.

Následující jednání je plánováno v září 2014 v Kodani (Dánsko).

Na závěr - s novou směrnici vyvstanou další otázky pro každý hostitelský stát, jak činit v případě uznání kvalifikace u zahraničních architektů, se vzděláním z různých států a praxí. Byla zahájena transparence a tedy vyjmutí některých profesí ze seznamu regulovaných povolání. Nově se řeší systém notifikací, který je důležitý pro přeshraniční mobilitu architektů. Vše by mělo být pokryto systémem IMI, jakožto základním komunikačním kamenem mezi všemi účastníky zmíněných procesů. ENACA a její členové činnosti monitorují a sdílí mezi sebou, informují se o vzájemných případech mobility architektů a seznamují ostatní se záměry svých institucí. V případě pomoci se je vždy na koho obrátit a věc vyřešit i bez systému IMI. Členové sítě jsou zaměstnanci uznávacích orgánů, registračních orgánů, národní koordinátoři, architekti z členských zemí EU. Členství není podmíněno příspěvkem.

Zapsala Katka Folprechtová, 2. dubna 2014

O ENACA - EVROPSKÁ SÍŤ PŘÍSLUŠNÝCH ORGÁNŮ V ARCHITEKTUŘE

Úlohy

Síť si vyměňuje informace o zákonech, postupech a normách při registraci architektů v rámci EU/EHS+Švýcarska. Zaměřuje se na odbornost administrativní spolupráce a nesnaží se diktovat jak mají jednotlivé příslušné orgány postupovat při výkoně svých zákonných povinností a zodpovědností na národní úrovni.

Cíle

ENACA je dobrovolná iniciativa některých institucí zodpovědných za architektky, s cílem pomoci si navzájem při implementaci Směrnice 2005/36/ES. Směrnice vyžaduje administrativní spolupráci mezi členskými státy EU/EHS při registracích architektů a jiných odborníků, kteří žádají o uznání své kvalifikace s cílem autorizovat se dle zákonů hostitelské země.

Struktura

Vzdělávání jako samotné spektrum činností architekta není v EU sjednoceno. Proto není cílem vytvořit systém, který by unifikoval vzdělávací systémy napříč Evropou. Právě naopak. Akceptování národních specifik, respektování zásady proporcionality a subsidiarity vytváří prostor pro přirozenou a historicky opodstatněnou rozmanitost architektonické tvorby v Evropě. Ani při vytváření nové evropské legislativy nebylo úmyslem zákonodárců na této skutečnosti něco měnit. Na druhé straně, z této různorodosti vyplynula potřeba příslušných orgánů v architektuře, aby si už od začátku transpozice kvalifikační směrnice vytvořily, která by sloužila jako komunikační platforma pro výměnu zkušeností a která by zjednodušovala administrativní spolupráci a připomínkování legislativy.

Z těchto důvodů vznikla v roce 2006 Evropská síť příslušných orgánů v architektuře – ENACA, kde je ČKA členem. Mezi hlavní představitele ENACA patří Toal O'Muiré (RIAI – Královský institut architektů Irsko), Wolfgang Haack (Komora architektů a urbanistů Hessenska) a Olga Miháliková (Slovenská komora architektů), která nyní ENACA předsedá.

Přílohy:

Směrnice č. 2005/36/EC

Směrnice č. 2013/55/EU

Stanovisko (notifikace), profesor Ladislav Lábus